

ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมุสาวาท ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

ผศ.ดร.ณัฏฐ์ ศรีดี

อาจารย์ประจำภาควิชาศาสนาและปรัชญา
คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงเจริญก้าวหน้า และมีเสถียรภาพได้ ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากร ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่า และที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือต้องมีการพัฒนาด้านวัตถุไปพร้อมกันกับคุณธรรมและจริยธรรมแต่ในสังคมไทยปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมากทั้งในด้านวิทยาการและเทคโนโลยี จึงส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ความต้องการและความนิยมในวัตถุมีอิทธิพลสูง ความมีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งเคยควบคุมแนวคิดแนวปฏิบัติของเด็กและเยาวชนถูกละเลยหรือเลื่อนหายไป

มุสาวาท ถือว่าเป็นประเด็นทางจริยธรรมที่สำคัญประการหนึ่งที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปจากพฤติกรรมประจำวันของเยาวชน มุสาวาทในทัศนะของพุทธปรัชญาคือ คำพูดที่ไม่จริง ซึ่งครอบคลุมถึงการเขียนหนังสืออันเป็นเท็จด้วย การจะตัดสินว่า คำพูดหรือการกระทำใดผิดตามหลักมุสาวาทนั้น ให้พิจารณาตามองค์ประกอบ ๔ ประเภทคือ

- ๑) พูดเรื่องไม่จริง
- ๒) มีเจตนาพูดให้ผิดไปจากความจริง
- ๓) มีความพยายามในการพูด
- ๔) ผู้ฟังรู้และเชื่อตามผู้พูด

ในเรื่องมุสาวาทนี้มีประเด็นที่ขัดแย้งกับปัญหาทางจริยธรรมที่คนส่วนมากเข้าใจว่า หากพูดจริงทำให้สูญเสียอะไรบางอย่างไป กับการพูดเท็จแต่อาจจะนำประโยชน์อะไรบางอย่างมาให้ ก็ควรจะรักษาผลประโยชน์เอาไว้ จึงเป็นเหตุให้คนพูดอาจพูดเท็จมากกว่าความจริง

โรเบิร์ต เฟลด์แมน อาจารย์ด้านจิตวิทยา มหาวิทยาลัยแมสซาชูเซตส์ และผู้เขียนหนังสือเรื่อง *The Liar in Your Life* พบว่า ระหว่างการสนทนาทุก ๆ ๑๐ นาที จะมีการโกหกประมาณ ๒ - ๓ ครั้ง และในบางคู่สนทนาอาจเกิดขึ้นได้มากถึง ๑๒ ครั้ง^๑ ในขณะที่ พอล เอ็กแมน ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยา

^๑ Robert S. Feldman. *The Liar in Your Life. The Liar in Your Life: The Way to Truthful Relationships*, US Edition, published by Twelve. Park Avaneu. NY. 10017. 2009.

มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ซึ่งศึกษาเรื่องการโกหกมานานกว่าสี่สิบปี ลงความเห็นไว้ว่า “มนุษย์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการโกหกได้ ดังนั้นการทำความเข้าใจเรื่องการโกหกจะเป็นผลดีต่อชีวิตว่าจะดีขึ้นแค่ไหน”^๒ และ เจมส์ แพตเตอร์สัน ผู้เขียนหนังสือ *The Day America Told the Truth* เผยว่า “ไม่ว่าคุณสนทนาจะเป็นใครก็ตามแต่ แทบทุกครั้งของการสนทนามักจะมีเรื่องโกหกร่วมอยู่ด้วยเสมอ เป็นไปไม่ได้เลยที่ทุกคนจะพูดความจริงต่อกันทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาคนใกล้ชิดอย่างคู่รัก พ่อ แม่ ลูก”^๓

ในประเด็นการพูดโกหกของเด็กนั้น นพ.กัมปนาท ตันสลิบุตรกุล จิตแพทย์ทั่วไปโรงพยาบาลมหารมย์ ให้ข้อมูลว่า ถ้าหากมองในแง่ดี การโกหกเป็นธรรมชาติของเด็ก เพราะโดยพื้นฐานทางจิตใจของเด็กนั้น จะไม่โหดร้ายเหมือนกับผู้ใหญ่ และการโกหกส่วนใหญ่อาจจะมีเหตุผลบางประการ เช่นเกรงว่าจะถูกทำโทษเมื่อทำผิด กลัวพ่อแม่จับได้จึงจำเป็นต้องโกหก

ต้องพิจารณาถึงสาเหตุด้วยว่า เพราะอะไรเด็กถึงไม่ไว้ใจพ่อแม่ เวลาทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมลงไป ซึ่งพ่อแม่เองก็ไม่ควรมานั่งจับผิด หรือมีทัศนคติที่ไม่ดีใส่เด็ก ซึ่งการสร้างมาตรการลงโทษแบบแก้ไขที่ปลายเหตุ มักใช้ไม่ได้ผล เพราะเด็กจะถูกมองเป็นเด็กไม่ดี และมองตัวเองด้อยคุณค่าลงไปได้ และเมื่อโตขึ้น เด็กจะมีพฤติกรรมร่วมกับการโกหกอีกหลายอย่าง จนกลายเป็นเด็กมีปัญหาในที่สุด^๔

Francesca Gino อาจารย์ด้านเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมที่มหาวิทยาลัย Harvard เชื่อว่ามีตัวอย่างมากมายที่เกี่ยวกับการโกหกไม่ว่าจะในชีวิตจริง ในภาพยนตร์ ในนิยายหรือหนังสือการ์ตูน แต่กลับยังไม่มีหลักฐานข้อมูลที่ชี้ชัดถึงความสัมพันธ์ของความฉลาดหลักแหลม กับความฉ้อฉลคดโกง ซึ่งประเด็นนี้เป็นเรื่องน่าสนใจทางจิตวิทยาว่าทำไมคนที่ฉลาดมีความคิดสร้างสรรค์หลายคนจึงเลือกทางเดินผิดๆ เช่นนั้น

ในงานวิจัยที่ตีพิมพ์อยู่ในวารสาร *Personality and Social Psychology* ใช้เวลาหลายปีในการทดสอบกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัคร โดยใช้วิธีแบ่งระดับความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มต่างๆ กัน จากนั้นกำหนดให้แต่ละกลุ่มตกอยู่ในสถานการณ์ที่สามารถคดโกงได้นิดหน่อยเพื่อผลประโยชน์ เล็กๆ น้อยๆ จากงานวิจัยครั้งนี้พบว่ายิ่งคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ระดับสูง ก็ยิ่งมีความยึดหยุ่นด้านศีลธรรมสูงตามไปด้วย พุดง่ายๆคือสามารถหาข้อแก้ตัวสำหรับพฤติกรรมผิดๆ ของตนได้ดีกว่า และยังมีแนวโน้มทุจริตคดโกงหรือหลอกลวงมากกว่าด้วย

^๒ Paul Actman.

^๓ James Patterson and Peter Kim, *The Day America Told the Truth*, Prentice Hall, New York, 1991.

^๔ นพ.กัมปนาท ตันสลิบุตรกุล, *หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ* ฉบับวันอังคารที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒.

รายงานวิจัยชิ้นนี้พบว่า ในโลกแห่งการแข่งขันทางเศรษฐกิจทุกวันนี้ การเป็นคนมีความคิดสร้างสรรค์นั้นถือได้ว่าเป็นคุณสมบัติที่โดดเด่นในการทำ งานซึ่งช่วยเปิดโอกาสใหม่ ๆ ให้แก่เจ้าตัว แต่ในขณะเดียวกันก็อาจเพิ่มโอกาสในการบิดเบือนกฎเกณฑ์บางอย่างเพื่อผลประโยชน์ของตนได้เช่นกัน และไม่ใช่แค่ผลประโยชน์ในรูปของตัวเงินเท่านั้น แต่ยังหมายถึงความสะดวกสบายหรือความพึงพอใจอื่นๆ เช่นการนอกใจคู่ครองด้วย

อย่างไรก็ตาม Francesca Gino เน้นย้ำว่างานวิจัยไม่ได้ต่อต้านการมีความคิดสร้างสรรค์ เพราะจริงๆ แล้วความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งดีที่ช่วยขับเคลื่อนโลก แต่สิ่งที่เธอพยายามเตือนก็คือเมื่อมีข้อดีก็ต้องมีข้อเสีย นักวิจัยผู้นี้ระบุว่าความเฉลียวฉลาดมีความคิดสร้างสรรค์นั้นคือดาบสองคม ขึ้นอยู่กับผู้ใช้ว่าจะใช้ในทางสรรค์สร้างหรือทำลาย หรือใช้เพื่อสร้างรอยยิ้มหรือรอยน้ำตามากกว่ากัน^๕

ในทัศนะของพุทธปรัชญา มุสาวาท ซึ่งจัดว่าเป็นศีลข้อที่ ๔ ในศีลทั้ง ๕ ข้อ นับได้ว่าเป็นประเด็นทางจริยธรรมอันหนึ่งที่น่าสนใจ มุสาวาทคือ คำพูดที่ไม่จริง ซึ่งครอบคลุมถึงการเขียนหนังสืออันเป็นเท็จด้วย การจะตัดสินว่า คำพูดหรือการกระทำใดผิดตามหลักมุสาวาทนั้น ให้พิจารณาตามองค์ประกอบ ๔ ประเภทคือ

- ๑) พูดเรื่องไม่จริง
- ๒) มีเจตนาพูดให้ผิดไปจากความจริง
- ๓) มีความพยายามในการพูด
- ๔) ผู้ฟังรู้และเชื่อตามผู้พูด

ในเรื่องมุสาวาทนี้มีประเด็นที่ขัดแย้งกับปัญหาทางจริยธรรมที่คนส่วนมากเข้าใจว่า หากพูดจริงทำให้สูญเสียอะไรบางอย่างไป กับการพูดเท็จแต่อาจจะนำประโยชน์อะไรบางอย่างมาให้ ก็ควรจะรักษาผลประโยชน์เอาไว้ จึงเป็นเหตุให้คนพูดอาจพูดเท็จมากกว่าความจริง คนส่วนมากมักเลือกพูดเท็จมากกว่าพูดจริง สอดคล้องกับพุทธปรัชญาที่ว่า “สัตว์ผู้งดเว้นจากมุสาวาทมีน้อย โดยแท้จริงแล้วสัตว์ผู้ไม่งดเว้นจากมุสาวาทมีมากกว่า” คนส่วนมากเข้าใจว่า การละเมิดศีลข้อมุสาวาทมีโทษน้อยกว่าการละเมิดศีลข้ออื่น ๆ แต่พุทธปรัชญาถือว่า มีโทษมากเท่ากัน ดังนั้น บุคคลจึงควรรักษาการพูดจริงไว้ยิ่งชีวิต ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์สุขสูงสุด คือ นิพพาน

จากความสำคัญและสภาพการดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่น่าห่วงใยมากที่สุดคือ เด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต การสร้างสรรค์สังคมและเยาวชนให้มีคุณธรรมนั้นถือเป็นหน้าที่ของหลายฝ่ายที่จะต้องช่วยเหลือนัน เช่น ครอบครัว สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม เป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และให้ความสำคัญในการฝึกฝน ปลูกฝัง อบรมคุณธรรม

^๕ Francesco Gino, Quote from the Journal of Personal and Social Psychology.

จริยธรรม ให้นักเรียนทุกคนได้พัฒนาความรู้คู่คุณธรรมพร้อมทั้งพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตให้เป็นสุข จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมุสาวาทของนักเรียนในชั้นมัธยมปลาย ว่านักเรียนที่เรียนโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม มีความเข้าใจเรื่องมุสาวาทมากน้อยเพียงไร

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมุสาวาทของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

๒) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมุสาวาทของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

๑) ในกรณีขอบเขตด้านข้อมูลจะใช้วิธีการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลในสถานที่ต่างๆ เช่น หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

๒) และในส่วนที่เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ผู้วิจัยจะมุ่งเน้นไปที่หลักมุสาวาทโดยตรง โดยแบ่งออกเป็น ๒ ตอน ได้แก่

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ ระดับชั้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเรื่องมุสาวาท

๓) ขั้นตอนการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสมมติฐานในการวิจัยไว้ ๒ ประเด็นคือ

๑) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมุสาวาทแตกต่างกัน

๒) นักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายที่เรียนในชั้นต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมุสาวาทแตกต่างกัน

๔) การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือก่อน การเก็บข้อมูล

๒) วางแผนเพื่อการเก็บข้อมูล โดยนัดหมายกับ กลุ่มตัวอย่าง เพื่อการเก็บข้อมูลในแต่ละครั้ง ให้ได้วันและเวลาในการเก็บข้อมูลที่เหมาะสม

๓) แจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลให้แก่กลุ่ม ตัวอย่างทราบก่อนดำเนินการเก็บข้อมูล

๔) ดำเนินการเก็บข้อมูล

๕) ตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล

๕) การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ และระดับชั้น วิเคราะห์หาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมูสาวาทของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยทำเป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ระดับพฤติกรรม เชิงจริยธรรม โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

๑.๐๐-๑.๕๐ หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

๑.๕๑-๒.๕๐ หมายถึง ระดับน้อย

๒.๕๑-๓.๕๐ หมายถึง ระดับปานกลาง

๓.๕๑-๔.๕๐ หมายถึง ระดับมาก

๔.๕๑-๕.๐๐ หมายถึง ระดับมากที่สุด

ตอนที่ ๓ การเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมูสาวาทของนักเรียนชั้นมัธยมปลายโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าที (T-test) สำหรับระดับชั้นเรียน วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงจะนำค่าคะแนนเฉลี่ยไปทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheff's post hoc comparison)

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมูสาวาทของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม” มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมูสาวาทของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐมการวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลตามขอบเขตใน ๓ ด้าน คือ

๑) **ด้านเนื้อหา** มุ่งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักมูสาวาทในเชิงเอกสาร คือการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจาก พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และอนุฎีกาเป็นต้น

๒) **ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐมจำนวน ๒ โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนวัดห้วยจรเข้มหาวิทยาลัย จำนวน ๘๔๓ คน และโรงเรียนมัธยมทวาราวดี จำนวน ๓๑๙ คนที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๖ รวมจำนวน ๑,๑๖๒ คน

๓) **ด้านตัวแปรที่ศึกษา** ประกอบด้วย ๑) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศระดับชั้นที่กำลังศึกษา ๒) ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมูสาวาท

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๙๘ ฉบับ ได้รับกลับคืนมา ๒๙๗ ฉบับ นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติ ค่าจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. สถิติ T-test และ F-test นำเสนอให้รูปตารางประกอบคำบรรยาย และมีผลการวิจัย

๑) **ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม** พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๙ และเพศชาย จำนวน ๑๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑ และกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐ กำลังศึกษามัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๗ และอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓ ตามลำดับ

๒) **ระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมูสาวาทของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม** พบว่า นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมูสาวาท โดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยในรายข้อ นักเรียนมีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๓ ข้อ อยู่ในระดับน้อย จำนวน ๑๗ ข้อ และอยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน ๕ ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ ๖ เคยค่าเพื่อนเวลาโกรธ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ ๑๒ พ่อแม่เคยสอนให้เป็นคนพูดโกหก

๓) **ผลการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมูสาวาทของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม** พบว่า

๓.๑) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมูสาวาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมูสาวาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญใน ๕ ข้อ โดยนักเรียนชายมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมูสาวาทสูงกว่านักเรียนหญิง

๓.๒) นักเรียนที่เรียนในชั้นต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมูสาวาท ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า นักเรียนที่เรียนในชั้นต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมูสาวาทแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญใน ๔ ข้อ โดยนักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นสูงขึ้น มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมูสาวาทสูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นที่ต่ำ

๔) **ข้อเสนอแนะทางจริยธรรมเกี่ยวกับมูสาวาท** พบว่า นักเรียนมีข้อเสนอแนะว่า ควรพูดแต่ความจริง ไม่โกหกกัน ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นพูดกันด้วยความจริงใจเอาใจเขามาใส่ใจเรา โดยบอกถึงผลเสียของการโกหก และแนะนำให้ผู้อื่นได้รู้ว่าการกล่าวมูสาวาเป็นสิ่งที่ไม่ดี มีผู้ใหญ่สร้างจิตสำนึกที่ดีและเป็นตัวอย่างที่ดีให้ มีการพูดจา ทำตัวและปรับปรุงนิสัยตนเองให้สอดคล้องกับสังคมรอบข้าง มีความกล้าหาญพูดและยอมรับความจริง มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลาและมีเป้าหมายชีวิต ทั้งนี้ ก็ควรมีมาตรการการลงโทษหากมีการโกหกนำเสนอตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมูสาวาทของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม นี้ ผู้วิจัยมีประเด็นที่สำคัญ และประเด็นที่น่าสนใจแล้วจึงนำมาอภิปรายผลดังนี้

๑) **ระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมูสาวาทของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม** พบว่า นักเรียน มีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมูสาวาท โดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยในรายข้อนักเรียนมีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๓ ข้อ อยู่ในระดับน้อย จำนวน ๑๗ ข้อ และ อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน ๕ ข้อ ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลจะพบว่า นักเรียนจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมูสาวาทซึ่งครอบคลุมถึงการพูดคุยกุทุกส่วนนั้น จะพบว่า นักเรียนจะชอบพูดคุยกุมากเข้าลักษณะพูดเพื่อเจ้อ คือ พูดไม่มีประโยชน์หาสาระมิได้ พูดทำให้เพื่อนเสียใจและชอบด่าเพื่อในขณะโกรธ ซึ่งทั้ง ๓ ประเด็นนี้ นักเรียนจะมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมูสาวาทที่นักเรียนมีน้อยที่สุดนั้น จากข้อสังเกตพบว่า นักเรียนจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมน้อยที่สุดต่อบุคคลที่ตนเองเคารพยำเกรงกล่าวคือ บุพพการีและครูอาจารย์ของตนเอง นอกจากนี้ พฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมเล็กน้อย เช่น การโกหกเพื่อให้ตนเองมีภาพลักษณ์ที่ดี ไม่รู้สึกเสียหน้า นักเรียนก็มีพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุดเช่นเดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า มูสาวาทนั้นจะเกิดขึ้นกับบุคคลใกล้ชิดกันเป็นอันดับต้นๆ และจะมีระดับน้อยลงเมื่อสิ่งนั้นมีผลต่อผู้พูดน้อยลง สอดคล้องกับเป้าหมายแห่งการกำหนด การเว้นจาก

มุสาวาท จัดว่าเป็นจริยธรรมพื้นฐานที่บัญญัติขึ้นเพื่อเป็นหลักประกันในสิทธิส่วนบุคคล ทั้งในสิทธิส่วนตนเอง และสิทธิส่วนผู้อื่นเป็นที่รักที่หวงแหนผูกพันทั้งหมด จุดมุ่งหมายในการบัญญัติศีลอันเป็นเหตุผลห้ามมิให้ละเมิดศีลข้อมุสาวาท คือ ๑) เพื่อป้องกันการทำลายประโยชน์ของกันและกัน ๒) เพื่อให้คนอยู่ร่วมกันด้วยความซื่อสัตย์ต่อกัน และ ๓) เพื่อความสามัคคีในหมู่คณะ

๒) ผลการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมุสาวาทของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม พบว่า

๒.๑) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมุสาวาทแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนชายมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมุสาวาทสูงกว่านักเรียนหญิงที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า โดยธรรมชาติของนักเรียนชายนั้น จะมีลักษณะชอบความเป็นผู้นำ มีความต้องการความโดดเด่นในหมู่คณะ พฤติกรรมบางอย่างอาจทำให้นักเรียนชายนั้นต้องอาศัยมุสาวาทเพื่อรักษาเกียรติ ศักดิ์ศรีของตนเอง และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียนจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านมุสาวาท ต่อบุพการี ซึ่งจะเห็นได้จาก เมื่อนักเรียนคุยกันเวลาเรียน แม้มีครูตักเตือนก็ไม่เคยหยุด, เคยรับปากครูว่าจะทำแวร แต่ไม่ได้ทำตามที่ได้รับปากไว้, เคยโกหกครู เวลาที่ไม่ส่งการบ้านครู, เคยเถียงกับครู, เมื่อไปเที่ยวกับเพื่อนจนกลับบ้านดึก พอกลับมาบ้าน เมื่อผู้ปกครองถาม ก็ตอบว่า ไปบ้านเพื่อน โดยนักเรียนชายจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านมุสาวาท สูงกว่านักเรียนหญิง ในประเด็นดังกล่าวมานี้

๒.๒) นักเรียนที่เรียนในชั้นต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมุสาวาท ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า นักเรียนที่เรียนในชั้นต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมุสาวาทแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญใน ๔ ข้อ โดยนักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นสูงขึ้นไป มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมุสาวาทสูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นที่ต่ำ ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า พฤติกรรมของนักเรียนจะได้รับการสะสมจนเคยชินต่อพฤติกรรมที่ปฏิบัติจึงทำให้ขาดการตระหนักต่อพฤติกรรมนั้น จากข้อมูลข้อที่ว่า นักเรียนเคยพูดทำให้ครูและเพื่อนเสียใจ โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เคยทำให้ครูและเพื่อนเสียใจมากที่สุด รองลงมาคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ และ ปีที่ ๔ เป็นอันดับสุดท้าย และข้อมูลที่ว่า นักเรียนคุยกันเวลาเรียนแม้มีครูตักเตือนก็ไม่เคยหยุด และไปเที่ยวกับเพื่อนจนกลับบ้านดึก พอกลับมาบ้าน เมื่อผู้ปกครองถาม ก็ตอบว่า ไปบ้านเพื่อน โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีพฤติกรรมมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ และ ปีที่ ๔ ตามลำดับ

องค์ความรู้ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมุสาวาทของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

๑) ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดมุสาวาทของนักเรียน

จากผลการวิจัยโดยภาพรวมจะเห็นได้ว่า นักเรียนจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมุสาวาทอยู่ในระดับต่ำ โดยจะพยายามหลีกเลี่ยงการพูดเท็จ และพยายามที่จะกล่าวคำสัตย์ ควรพูดแต่ความจริง ไม่โกหกกัน พูดกันด้วยความจริงใจ เอาใจเขามาใส่ใจเรา โดยบอกถึงผลเสียของการโกหก พร้อมทั้งแนะนำให้ผู้อื่นได้รับทราบด้วย และการมีผู้ใหญ่สร้างจิตสำนึกที่ดีและเป็นตัวอย่างที่ดี ก็เป็นแนวทางหนึ่งจะทำให้นักเรียนเว้นขาดจากการกล่าวมุสาวาทได้ ซึ่งจากผลการวิจัยนี้ จะพบว่า นักเรียน มีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมุสาวาท โดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับมุสาวาท จะเกิดจากการมีอารมณ์โกรธจึงเผลอสติต่ำเพื่อน พูดส่อเสียดให้เพื่อนเสียใจ และมีการพูดคุยกันมากจนเกินพอดี ในลำดับต่อมาคือ นักเรียนจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับมุสาวาท อันเกิดจากการพูดเถียงกับบิดามารดาบุพการีของตนและทำให้บิดามารดานั้นเกิดความเสียใจ

จากผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมจำแนกตามเพศ และชั้นเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรื่องมุสาวาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญใน ๕ ประเด็น โดยแบ่งเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบิดามารดาและครูผู้สอน โดยนักเรียนชายจะโกหกพ่อแม่มากกว่านักเรียนหญิง ในกรณีเมื่อถูกถามโดยตรงไปตรงมาก็จะตอบปฏิเสธในทันที ในส่วนหนึ่งนักเรียนชายจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากนักเรียนหญิง คือ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนในโรงเรียน โดยนักเรียนชายจะผิดคำพูด ไม่ปฏิบัติตามที่รับปากไว้ ไม่เชื่อฟัง และโต้แย้งกับครูของตนมากกว่านักเรียนหญิง

เมื่อจำแนกผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรม จำแนกตามชั้นเรียน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการพูดให้ครูและเพื่อนของตนเองเสียใจ สูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และปีที่ ๖ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการไม่เชื่อฟังต่อการตักเตือนของครูและโกหกบิดามารดาเมื่อตนเองมีความผิด

๒) การสังเคราะห์การงดเว้นจากการพูดเท็จ

จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมเกี่ยวกับมุสาวาทนั้น จะเริ่มต้นจากบุคคลใกล้ตัว โดยเฉพาะนักเรียนในช่วงวัยเยาวชน จะมีความผูกพันกับเพื่อนๆและครอบครัวมากและต้องการพบปะสังสรรค์กัน

ตลอดเวลา การพูดคุยกันอาจมีผลทำให้เกิดความขัดแย้งกันอันนำไปสู่การเกิดการทะเลาะเบาะแว้งกันได้ ซึ่งมุสาวาทในงานวิจัยนี้ หมายรวมถึงการพูดเท็จ การพูดคำหยาบ การพูดส่อเสียด และการพูดเพื่อเจตด้วย ดังนั้น การกล่าวมุสาวาทของนักเรียน จึงต้องมีการแก้ไขด้วยการฝึกตนเองให้เป็นคนที่มีแต่การพูดคำสัตย์(คำจริง) คำอ่อนหวาน(มธุรสวาจา) พูดด้วยความจริงใจ และมีเหตุผล อันจะสนับสนุนให้สัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลของนักเรียนมีความแน่นแฟ้น และอบอุ่นมากขึ้น

ในมิติด้านเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนชายจะผิดคำพูด ไม่ปฏิบัติตามที่รับปากไว้ ไม่เชื่อฟัง และโต้แย้งกับครูของตนมากกว่านักเรียนหญิง ดังนั้น ครูสอนจะต้องสร้างแนวทางให้นักเรียนชายเป็นคนที่รักษาสัจจะ เชื่อฟัง และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอความคิดเห็นของตนเองอย่างเหมาะสม

ในมิติด้านชั้นเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการพูดให้ครูและเพื่อนของตนเองเสียใจ สูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และปีที่ ๖ ดังนั้น ครูควรหาวิธีการสร้างข้อตกลงในการรักษาสัมพันธภาพอันดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับครู เช่น การรักษาคำพูดและการรักษาน้ำใจของบุคคลรอบข้างอย่างเหมาะสม

และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการไม่เชื่อฟังต่อการตักเตือนของครู และโกหกบิดามารดาเมื่อตนเองมีความผิด ดังนั้น ครูและผู้ปกครองควรหามาตรการป้องกันมิให้นักเรียนเป็นคนก้าวร้าวและโกหก โดยการสร้างกิจกรรมเกี่ยวกับการยอมรับเหตุผลในการพูดคุยและตักเตือนเสนอแนะให้นักเรียนเป็นคนยอมรับต่อบุคคลรอบข้างของตน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมุสาวาทของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายในการสร้างสัจจะร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อให้ทุกฝ่ายให้ความเคารพต่อความจริงอันนำไปสู่การสร้างแนวทางการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

๒. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) ผู้บริหาร ต้องยอมรับความจริง โดยไม่ปิดบัง มีความโปร่งใสในการทำงาน และการพูดเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ปกครอง และนักเรียน อันจะนำมาซึ่งความน่าเชื่อถือ น่าเคารพยำเกรง

๒) ครู มีความจริงใจ สนใจ ใส่ใจต่อผู้เรียน สร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างตนเองกับผู้เรียน หรือต่อผู้เรียนด้วยกัน เพื่อสร้างบรรทัดฐานทางสังคมให้เกิดขึ้น อันจะนำไปสู่การสร้างสังคมที่ดีงาม

๓) ผู้ปกครอง ต้องยอมรับความจริงและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในอันที่จะร่วมด้วย ช่วยกันสร้างให้บุตรหลานของตนเองเป็นผู้มีสัจจะและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

๔) นักเรียน ต้องตระหนักรู้และเข้าใจในการปรารภนาดีของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง และให้ความร่วมมือในการรักษาสัจจะทั้งในขณะที่ศึกษาอยู่ หรือแม้กระทั่งขณะที่อยู่นอกสถานศึกษา

๓. ข้อเสนอแนะ ในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จึงควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพโดยสัมภาษณ์เชิงลึก

๒) การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมูสาวาทเพียงประเด็นเดียว ควรมีการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในข้ออื่นๆ เช่น ปาณาติบาต อทินนาทาน เป็นต้น เพื่อให้มีเนื้อหาสาระให้มากขึ้น

๓) การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเฉพาะกลุ่มนักเรียนเท่านั้น จึงควรวิจัยในกลุ่มผู้บริหารและ ผู้สอน เพื่อแสวงหาแนวทางการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างมีศักดิ์ศรียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ชัยวัฒน์ อัฒพาณิชย์. **หลักพุทธศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร :มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๕.
- เดวิด เจ. ลิเบอร์แมน. **คู่มือจับโกหก (Never be lied to again)** แปลโดย สหรัถ วิทยุรักษ์กิติ. สำนักพิมพ์วีเลิร์น. กรุงเทพมหานคร
- ปรีชา คัมภีรปกรณ. อ้างถึงใน สำนักวัฒนธรรมจังหวัดนครนายก. **ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อพฤติกรรม เบี่ยงเบนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรณีศึกษา จังหวัดนครนายก**. ๒๕๕๔.
- พสุ เดชะรินทร์. **ทำไมผู้นำถึงโกหก ?** หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๕.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงขยายความ**. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๒๗.
- ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๔๒.
- สุชา จันท์เอม. **จิตวิทยาพัฒนาการ**. กรุงเทพมหานคร :ไทยวัฒนาพานิช. ๒๕๔๒.
- Alan Donagan. **The theory of morality**. Chicago: University of Chicago press: 1973
- Barbara Mackinnon. **Ethics: Theory and contemporary issues**. Belmont, CA. USA.

- Bloom, B. Taxonomy of Education Objective Handbook I. In Cognitive Domain. New York. 1975.
- Brad Hooker. Truth in Ethics. Blackwell Publishers Ltd. Oxford. 1996.
- Caroline. A.F. Rhys Davids. A Buddhist manual of Psychological Ethics. New Delhi. 1996.
- Crow, Lester Donald. Education in The Secondary School. New York. America. 1961.
- Damien Keown. The Nature of Buddhist Ethics. The Macmillan Press Ltd. London. 1992.
- _____. Buddhism and Bioethics. Goldsmiths college. University of London. 2001.
- _____. Buddhist Ethics: A very short introduction. Oxford University Press. 2005.
- Goldenson, R.M. Longman Dictionary of Psychology and Psychiatry. New York. 1984
- Hall. Psychology of adolescence . New York : Holt, Rinchit and Winston. 1964.
- Hurlock,E.B. Adolescence Development. New York : Mc Graw – Hill Kogakuka Company. 1973.
- James Patterson and Peter Kim, **The Day America Told the Truth**, Prentice Hall, New York, 1991
- John H. Hick. Philosophy of Religions. Printed in India by Pushp Print Service. Delhi. 2004.
- Lee J. Cronbach. Essentials of Psychological Testing. Harper & Row, 1990.
- Myers, D.G. Psychology (6th ed.) New York. Worth Publishers. 2001
- P.A. Payutto. Good, Evil and Beyond: Kamma in the Buddha’s Teaching. 4th reprinted. Bangkok: Buddhadhamma Foundation Press. 1997.
- Richard T. Knowles, George F. McLean . Psychological Foundations of Moral Education and Character Development: An Integrated Theory of Moral Development. The Council for research in Values and Philosophy. Washington, D.C.
- Richard J. Gerring” Psychology and Life. (20 ed.) Pearson. Printed at USA. 2013
- Robert S. Feldman. **The Liar in Your Life. The Liar in Your Life: The Way to Truthful Relationships**, US Edition, published by Twelve. Park Avauue. NY. 10017. 2009.
- Sigmund Freud. The ego and the id. 1923.
- Francesco Gino. **Journal of Personality and Social Psychology, Vol 98(6). Jun 2010**